

Ak sa pozrieme na krajiny EÚ a porovnávame produkciu emisií skleníkových plynov dnes a pred 10 rokmi, možno hovoriť o ich znižovaní. Teda takmer o štvrtinu menej emisií znečisťuje životné prostredie. Čo to znamená pre ovzdušie, dá sa hovoriť o pokroku alebo sme čakali lepšie hodnoty? Viac s poslancom NR SR Dušanom MUŇKOM z Výboru pre pôdohospodárstvo a životné prostredie, ktorý v minulosti pracoval aj ako štátny tajomník na Ministerstve životného prostredia SR.

Životné prostredie a emisie

Znamená v úvode uvádzaná informácia o skleníkových plynov dobrú prognózu?

Samozrejme, že ide o pozitívny trend, ktorý pozorujeme aj v období ekonomického rastu jednotlivých krajín. Zároveň je to odpoveď aj pre tých, ktorí tvrdia, že hospodársky rast a ochrana klímy sa vylučujú. Za pozitívum považujem to, že drvivá väčšina podnikov rozhodujúcich z pohľadu tvorby emisií, vykazujú vysokú mieru dodržiavania pravidiel systému EU ETS. To znamená, že každoročne zasielajú svoje overené údaje o emisiách do registrov členských štátov.

Krajiny s najväčšou populáciou pravdepodobne produkujú aj najviac skleníkových plynov, sú všetky oboznámené so skutočnosťou čo to spôsobuje pre život obyvateľov?

Európa nemá problém pri dodržiavaní limitov skleníkových plynov. Horšie je to v krajinách rozvojového sveta – Ázia, Afrika, kde sa inštalujú zastarané repasované technológie s vyšším únikom. Rozpor medzi výškou investícií a ochranou ovzdušia tu vždy bol a bude. Za podstatné považujem to, že sa zmenšuje, pretože moderné a bezpečné technológie sú dostupnejšie a vzhľadom na ochranné opatrenia sa znižuje obdobie návratnosti týchto investícií. Ak vedci poukázali na to, že za posledné roky sa zmenšila ozónová diera a prognózy v celkovej revitalizácii sú dobré, je to signál, že nastúpená cesta motivácie k využívaniu ekologických technológií je dobrá a treba ju podporovať.

Uskutočňuje sa aj ekologizácia európskych vozidiel, ale na to treba aj spotrebiteľov, ktorí si kúpia energeticky úsporné vozidlá, pretože sú drahšie. Nedalo by sa rozmýšľať o stimuloch? Nestojí to za to?

Podľa mojich informácií ministerstvo hospodárstva v spolupráci s ministerstvom dopravy už vypracovali návrh Národného politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami. Ide o dvanásť opatrení na podporu alternatívnych palív, ktoré majú podporiť predaj vozidiel s alternatívnym pohonom. Výsledkom bude daňové zvýhodnenie takýchto vozidiel, mali by sa im odpustiť rôzne poplatky pri registrácii vozidla do evidencie. Takže v tejto oblasti sa už iniciatíva vyvíja. Navyše takpovediac elektromobilita u nás rastie. V roku 2020 by takýchto áut malo byť už okolo 10-tisíc a v roku 2025 približne 20-tisíc. Samozrejme, okrem uvedenia výrobcov a spotrebiteľov bude vždy hrať úlohu cena, ale aj podporná politika jednotlivých štátov, ale najmä politických a ekonomických zoskupení, ako je napokon aj Európska únia.

Je dôležité aj posudzovanie vplyvov v niektorých priemyselných odvetviach na životné prostredie? Kto by sa tým mal zaoberať?

Posudzovanie vplyvov investícií na životné prostredie je proces, ktorý sa za posledné roky vďaka členstvu v Európskej únii udomácnil aj na Slovensku. Samozrejme, že ho treba vnímať pozitívne. Myslím, že jeho výkon je zažitý v praxi v primeranej miere, pretože sa ním zaoberá ministerstvo životného prostredia a všetky územné orgány. Čo je najdôležitejšie je to, že environmentálne hľadisko dostalo vážnosť, ktorá mu patrí.

No, isté zmeny sa neudejú hneď, ako vnímate vývoj ozdravovania a udržiavania bezpečného životného prostredia na Slovensku, líšime sa od vyspelých krajín EÚ?

Vláda svoje priority jasne sformulovala v programovom vyhlásení. Zaviazala sa v ňom, že vytvorí jasné pravidlá a prehodnotí kompetencie v povoľovaní ťažobnej činnosti, zameria sa aj na napájanie obcí na verejné vodovody a budovanie kanalizácií a čističiek odpadových vôd v regiónoch s vysokou zásobou podzemných a povrchových vôd. Že navrhne konkrétne protipovodňové opatrenia, že bude robiť všetko pre to, aby sa zabezpečila trvalá údržba malých vodných tokov tam, kde sú povodne, alebo aj že sa bude zaoberať za edukáciu detí v tejto oblasti. Takéto plány sú ambiciózne, ale na druhej strane v istom zmysle sú „povinnou jazdou“, pretože sú európskym trendom a vyplývajú z nášho členstva v Európskej únii.